

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO
PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

BAREVNÝ ROK

Č.j.: 141 /msstr/2022

Podle zákona 561/2004 Sb., školský zákon, § 5, vydává ředitelka mateřské školy tento školní vzdělávací program, který je závazný pro všechny pedagogy Mateřské školy, Chrudim 4, Strojářů 846.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu se zásadami a cíli vzdělávání podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, § 2, a v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Školní vzdělávací program je veřejný dokument.

Platnost aktualizovaného školního vzdělávacího programu je do 30. 11. 2024

V Chrudimi dne 30. 11. 2022

Obsah

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Obecná charakteristika školy
3. Podmínky vzdělávání
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
7. Kritéria tvorby třídních vzdělávacích programů a integrovaných bloků
8. Spolupráce s partnery
9. Evaluační systém

Příloha č. 1 – Strategie předcházení školní neúspěšnosti – systém podpory v MŠ Strojařů

Příloha č. 2 – Projekty:

- Učíme se od přírody
- Spolu je nám dobře
- Vím si rady

1. Identifikační údaje:

Název: **Mateřská škola, Chrudim 4, Strojařů 846**

Sídlo: Strojařů 846, 537 01 Chrudim

Telefon: 469 688 488

e-mail: info@msstrojaru.cz

www stránky: www.msstrojaru.cz

Ředitelka: Mgr. Linda Bačínová

Zřizovatelem mateřské školy je město Chrudim.

Sídlo zřizovatele: Resselovo náměstí 77, 537 16 Chrudim

Mateřská škola je zařazena v síti škol a školských zařízení od 26. 3. 1996 pod číslem IZO 107 582 651.

Školní vzdělávací program byl projednán v pedagogické radě dne 31. 8.2022

Platnost školního vzdělávacího programu: 30. 11. 2022 - 30. 11. 2024

Školní vzdělávací program byl zpracován ředitelkou mateřské školy ve spolupráci se všemi pedagogickými pracovníci MŠ.

2. Obecná charakteristika školy:

Mateřská škola je v současné době sedmitřídní – 6 tříd je v MŠ Strojařů v Chrudimi, 1 třída v odloučeném pracovišti v MŠ Medlešice. 6 tříd je heterogenních, od školního roku 2020/21 je otevřena třída pro nejmladší děti od dvou do tří let.

Počet dětí na třídách:

- 3 třídy běžného typu v MŠ Strojařů - maximálně 25 (28) dětí ve třídě
- 1 třída pro děti od dvou do tří let - maximálně 16 dětí
- 1 třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona přednostně pro děti se závažnými řečovými vadami - maximálně 14 dětí
- 1 třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona přednostně pro děti s poruchami autistického spektra a jinými vývojovými vadami – maximálně 8 dětí
- 1 běžná třída v MŠ Medlešice - maximálně 25 dětí

Mateřská škola Strojařů 846 je umístěna v okrajové části města, v okolí jsou většinou panelové a bytové domy, v sousedství je Dům s pečovatelskou službou, s nímž spolupracujeme v rámci projektu Spolu je nám dobře.

Škola je pavilónového typu, postavena v roce 1967. Pavilony jsou navzájem propojeny. Celá MŠ je obklopena 1 ha velkou parkovou zahradou. Na školní zahradě je mnoho druhů listnatých a jehličnatých stromů, hrací prvky ze dřeva a prvky přírodní zahrady, o které se pracovníci MŠ společně s dětmi starají.

V suterénních prostorách je umístěna keramická dílna. Dále je zde hlavní uzávěr vody a plynu, bramborárna; další volné prostory jsou využívány jako sklady.

V jižním křídle pavilonu jsou umístěny 4 třídy MŠ (z toho jedna třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona, přednostně pro děti se závažnými poruchami řeči), v severním křídle je umístěna třída pro děti ve věku od dvou let. Díky rekonstrukci je uzpůsobena k provozu třídy pro nejmladší děti. Druhá rekonstruovaná třída slouží jako odborná učebna a pro divadelní představení pořádaná v MŠ. V prvním patře zde funguje třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona, přednostně pro děti s poruchami autistického spektra (PAS) a jinými vývojovými poruchami. Celá budova MŠ by měla v dohledné době projít rekonstrukcí.

Odloučené pracoviště - MŠ Medlešice je umístěno v přízemí barokního zámku. Nachází se v severovýchodní části obce. Původní tvrz, která pochází pravděpodobně z druhé poloviny 16. století, byla přestavěna ve dvacátých letech 18. století na barokní zámek. Mateřská škola využívá prostory zámku již od května roku 1946. Některé historické detaily, a tím i zvláštní atmosféra zámeckých prostor, jsou zde stále zachovány. Budova je ve špatném technickém stavu. Je zpracována architektonická studie na celkovou modernizaci a rekonstrukci zámku, s mateřskou školou se v ní počítá. Náklady na rekonstrukci jsou vysoké, zřizovatel je připraven na možnost žádat o dotace na přestavbu.

Budova zámku je obklopena parkem s okrasnými dřevinami, který je využíván v maximální míře pro pobyt venku. Součástí parku je oplocená školní zahrada, kde mají děti k dispozici zahradní domek na hračky, pískoviště a dřevěné herní prvky.

Stravování všech dětí zajišťuje kuchyně MŠ Strojařů. Do MŠ Medlešice se jídlo denně dováží. V MŠ Medlešice je pouze výdejna jídla.

Komunikace mezi MŠ Strojařů a MŠ Medlešice probíhá různými formami - telefonicky, elektronicky, osobně. Každé pondělí se jedna z pedagogických pracovníků účastní pravidelné operativní porady v MŠ Strojařů, obě učitelky se účastní pedagogických porad, konzultace probíhají dle aktuální potřeby.

3. Podmínky vzdělávání

- **Věcné podmínky**

Mateřská škola má odpovídající prostory pro děti, jejich uspořádání a vybavení poskytuje dětem možnost skupinových a individuálních činností.

Budova MŠ Strojařů, Chrudim

Každá **třída** je rozdělena na dvě části – v jedné jsou stolky a židličky, podlahová krytina je linoleum – zde si děti hrají a rovněž se zde podává jídlo. Ve druhé části je volný prostor s kobercem, na kterém si děti hrají a po obědě zde odpočívají na rozložených lehátkách. Každá třída má svou umývárnu, WC. Šatny jednotlivých tříd jsou v přízemí budovy. V běžných třídách jsou vytvořena a označena v souladu s programem Začít spolu tzv. centra aktivit s volně dostupnými pomůckami a jednoduchými pravidly používání.

Usilujeme o jednotný styl vybavení MŠ – světlý dřevěný (popř. lamino s designem dřeva) nábytek, doplňky z přírodních materiálů a výzdoba zejména z prací dětí.

Chodba je vymalována barevně, zdobí ji fotografie, které seznamují návštěvníky s projekty typickými pro naši školku. U vchodu je umístěn k nahlédnutí ŠVP a Školní řád MŠ. V chodbě u šaten dětí je vytvořena tématická nástěnka. Je zde umístěn recyklační koutek, kde shromažďujeme elektroodpad a baterie. Odpady jsou odváženy průběžně k recyklaci.

V hospodářské části budovy je **tělocvična a malá pracovna**. Tělocvična slouží pro pravidelné pohybové aktivity dětí z MŠ. Prostor se využívá i pro divadelní představení pořádaná v MŠ, pro činnost pěveckého kroužku Tralaláček a pro besedy s rodiči. V tělocvičně je klavír. Malá pracovna sousedící s tělocvičnou slouží pro práci s menšími skupinkami dětí (např. Metoda dobrého startu pro předškoláky, individuální práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami apod.). V této pracovně je i školní knihovna. Pro individuální práci s dětmi je určena i logopedická pracovna, která sousedí s třídou zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona určené přednostně pro děti se závažnými vadami řeči.

V celé MŠ je k dispozici internet, je k použití i ve třídách. Třídy jsou postupně vybavovány IC technikou – notebook nebo tablet je v každé třídě pro potřeby pedagogické přípravy učitelek dané třídy. Na chodbě je pedagožkám k dispozici hojně využívaný kopírovací stroj se skenerem.

V suterénu MŠ je keramická dílna a sušárna výrobků. Dílna je využívána mateřskou školou.

Školní zahrada je rozlehlá a poskytuje dětem celoročně dostatek prostoru pro pohybové činnosti i pro hry. Vzrostlé stromy zajišťují v letních měsících stín a příjemné klima. Děti mají k dispozici pískoviště, dřevěné dětské zahradní prvky, brouzdaliště, otevřený zahradní pavilon pro divadla a slavnosti, umělý svah na sáňkování, koutky a dílničky pro malé kutily a nápadité záhonky pro zahradníky a zahradnice. Při zahradničení využíváme vlastní kompost. V části zahrady je vyhrazen prostor pro Kouzelnou zahradu, která je naší ekologickou učebnou. Jedná se o přírodní prvky, které slouží k přímému kontaktu dětí s přírodou a jejím pozorování. Je zde například bylinková spirála, živý vrbový tunel, tlející kmeny a hmyzí hotely pro pozorování života hmyzu. Nadále se chystáme zahradu zvelebovat v přírodním stylu.

MŠ Medlešice – třída Broučci

Třída – zde jsou umístěny stolečky a židličky, hrací koutky a centra aktivit s volně dostupným vybavením. Vnitřní prostory třídy byly ve školním roce 2021/2022 zrekonstruovány (nové podlahové krytiny (lino), brus a nový nátěr interiérových dveří, výmalba a nové dřevěné obložení. Třída se využívá i pro společné stolování.

Herna – podlaha je pokryta po celé ploše kobercem. Herna je určena pro cvičení, společné, spontánní a konstruktivní hry dětí. Slouží také jako prostor pro odpočinek.

Šatna – je vybavena dřevěným nábytkem a obložení, na stěnách je informační nástěnka pro rodiče a nástěnka pro výtvarné práce dětí.

Umývárna s WC jsou zrekonstruovány.

Chodba – stěnu chodby zdobí nástěnky s výtvarnými pracemi dětí.

Kuchyň – v současné době není využívána pro vaření, pouze se zde připravuje jídlo na výdej, to se denně přiváží v termoportech z kuchyně MŠ Strojářů.

V předsíni kuchyně je za závěsem vytvořen pracovní prostor pro učitelky – psací stůl, počítač a tiskárna.

• Životospráva

Školnímu stravování věnujeme v naší MŠ zvláštní pozornost. Jídelníček v MŠ je sestavován tak, aby odpovídal zásadám správné výživy a moderním výživovým trendům. Připravujeme chutné klasické i moderní receptury. Upřednostňujeme čerstvé, sezónní české, nejlépe regionální suroviny. Používáme méně tradiční potraviny – jáhly, pohanku, bulgur, tofu, kváskový chléb atd. Děti dostávají dostatek kvalitního ovoce a zeleniny (každý den ráno ovocná svačinka, odpoledne syrová zelenina) Po celý den mají děti k dispozici nápoj – mohou si vybrat mezi neslazeným, nedoslazovaným nápojem – ovocný, bylinkový čaj, ovocné sirupy (mošty), voda.

Zdravé stravování je přirozenou součástí ŠVP, podílejí se na něm paní kuchařky i učitelky. Přílohou je zpracovaný projekt „Učíme se od přírody“, který zahrnuje i praktické činnosti s dětmi včetně pěstování rostlin, zpracování úrody a jednoduchou přípravu pokrmů. Děti si přirozeně budují správné stravovací návyky, učí se odpovědnosti, hodnotě lidské práce a přírodních zdrojů.

Denní řád je přizpůsoben věku dětí a jejich specifickým potřebám. Průběh dne je podřízen pravidelnému rytmu – zohledňujeme podmínku rovnováhy mezi volnou hrou dětí pro rozvoj jejich vlastní iniciativy a mezi společnými činnostmi vedenými učitelkou. V průběhu dne se pravidelně opakují některé rituály, které přispívají k pocitu bezpečí a klidu dětí (např. rituál osobního pozdravu podáním ruky, ranní kruh, společné stolování při ranní svačině a obědě, odpočinek po obědě ...). Zároveň se snažíme vyvarovat přemíře řízených činností a vycházíme vstříc individuálním potřebám dětí. Denní činnosti dětí vycházejí z třídních vzdělávacích programů a mohou pružně reagovat na nečekaný podnět nebo situaci, přizpůsobit se aktuálním potřebám dětí. Veškerá pedagogická práce vychází z podrobné pedagogické diagnostiky jednotlivých dětí, plánované činnosti respektují individuální schopnosti, vědomosti, dovednosti, věk dětí v heterogenních třídách a vedou k maximálnímu rozvoji dítěte ve všech složkách osobnosti dítěte.

Denní řád je pružný, mimořádné akce (školy, města apod.) jsou začleňovány do denního řádu s ohledem na aktuální dění a potřeby dětí.

V rámci budování a upevňování zdravého životního stylu zařazujeme do programu dětí denně zdravotně preventivní pohybové aktivity ve formě ranních rozcviček, pohybová centra aktivit, cvičení jógy, hudebně pohybových her, sportovních aktivit v tělocvičně a na školní zahradě, vycházek.

Pobyt venku je každodenní pravidelnou součástí denního programu dětí. Rozhodující vliv na délku pobytu venku má počasí – děti nechodí ven za silných inverzí, silného deště a větru a za mrazu vyššího než 7 stupňů Celsia. Místo pobytu venku určuje učitelka, v maximální možné míře je využíván pobyt na školní zahradě, pravidelně jsou zařazovány vycházky mimo areál MŠ, využíváme i nevěšedních událostí a možností v okolí MŠ i ve městě.

Alternativní odpočinek je dětem umožněn, respektujeme odlišnou potřebu spánku jednotlivých dětí. Všechny děti se po obědě převléknou, lehnou si na lehátka, poslechnou pohádku, popřípadě relaxační hudbu. Děti, které neusnou, se mohou po domluvě s učitelkou rozhodnout, jestli budou odpočívat nebo se půjdou věnovat klidové činnosti u stolečku. Předškolákům je nabízena po relaxaci individuální práce. Děti, které neodpočívají, nesmějí rušit spící děti a jejich činnosti jsou klidné.

- **Psychosociální podmínky**

V naší mateřské škole usilujeme o vytváření pozitivního a podnětného prostředí, které dětem poskytuje dostatek prostoru pro jejich sebeutváření a všestranný rozvoj. Respektujeme individuální a vývojové potřeby dětí a snažíme se o jejich uspokojování. Dbáme rovněž na to, aby byly uspokojovány i potřeby dospělých osob, pedagogů a rodičů. Důsledně uplatňujeme rovný přístup ke každému dítěti, rodiči i zaměstnanci MŠ. Výchovně vzdělávacím procesem navazujeme na rodinu (rodiče mají prvotní vliv). Veškeré vztahy jsou budovány na vzájemné důvěře a spolupráci.

Pedagogický styl vychází z našeho chápání dítěte jako rovnocenného partnera – volíme formy, metody a prostředky, které děti aktivizují, umožňují jim výběr činností, uplatňování tvořivosti, navazování zdravých vztahů s dětmi i dospělými, rozvoj spolupráce, vzájemné podpory a budování zdravého sebevědomí a sebehodnocení s vyloučením nezdravé soutěživosti. Podstatnou součástí snahy o posilování dítěte v jeho důvěře v sebe samo je i skutečnost, že všechny činnosti jsou vedeny tak, aby nebylo v hodnocení nutné provádět srovnávání výkonů dětí.

Děti jsou ke vhodnému chování vedeny technikou oceňování a podpory, nejsou kritizovány a zesměšňovány.

- **Organizace**

Přijímaným dětem ke školní docházce od 1. 9. je dle zájmu rodičů, v rámci individuální potřeby, předem umožněna adaptace na prostředí MŠ - např. během akcí školy, kterých se mohou zúčastnit zájemci o docházku do MŠ (den otevřených dveří, otevírání zahrady, dílničky pro rodiče s dětmi apod.), kdy mohou rodiče s dítětem pobývat na školní zahradě nebo ve třídách MŠ a zapojit se do běžných aktivit dětí a seznámit se tak s prostředím mateřské školy.

Řízení mateřské školy

- Ředitelka uplatňuje při své řídicí činnosti § 164 a §165 Zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění.
- V pondělí probíhají operativní porady pedagogických pracovníků.
- Hospitační činnost provádí ředitelka a zástupkyně školy – termín hospitace je učitelkám znám dopředu, náhledy ve třídách bez ohlášení.
- Kontrolu hospodaření a nakládání s finančními prostředky provádí ředitelka MŠ ve spolupráci s hospodářkou školy 1 x měsíčně, s externí účetní minimálně 1x za tři měsíce.
- Velké porady pedagogické rady proběhnou minimálně 3x za školní rok, malé operativní porady 1x týdně, provozní porady s nepedagogickými pracovníky dle aktuální potřeby, nejméně 2x ročně.
- Všichni zaměstnanci znají svá práva, povinnosti a kompetence (Provozní řád, Organizační řád).
- Na základě evaluační činnosti je plánována pedagogická práce, další vzdělávání, upravuje se chod školy.
- Ředitelka úzce spolupracuje se zřizovatelem, probíhají porady ředitelky mateřských škol na MěÚ Chrudim.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, spoluvytváří strategii MŠ, ŠVP, akce a projekty, které realizujeme nebo se jich účastníme.
- Spolupráce se základními školami v Chrudimi probíhá v období před zápisem (děti z naší školy odchází v podstatě do všech základních škol v Chrudimi a některé i do škol v obcích v blízkosti Chrudimi).

• Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický kolektiv:

Dětem se standartně věnuje tým zkušených pedagogů, asistentů pedagoga a školních asistentů. Učitelka se zkráceným úvazkem zajišťuje překrývání pedagogů minimálně 2,5 hod. denně ve třídách, kde působí ředitelka a zástupkyně MŠ. Tím je zajištěno potřebné překrývání ve všech třídách MŠ.

Asistenti pedagoga pracují podle pokynů pedagoga s dětmi se speciálními potřebami ze speciálních tříd a individuálně s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami z běžných tříd, případně s dětmi nadanými.

Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.). Je nastavena pravidelná spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou Chrudim v oblasti diagnostiky a speciální logopedické péče.

Všichni pedagogové jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem - v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Služby pedagogů jsou rozděleny do pravidelných čtrnáctidenních pracovních bloků způsobem, který zajišťuje, že při všech činnostech mají děti optimální pedagogickou péči.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá na základě Plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků formou institucionální i formou samostudia.

Pedagogický kolektiv je aktivní a kreativní. Všichni pedagogové mají pozitivní vztah ke své práci a podílejí se na rozvoji školy.

Provozní zaměstnanci:

V MŠ pracuje vedoucí školní jídelny, 3 kuchaři, 4 školnice, které mají na starost úklid, drobnou údržbu a drobné opravy v budově MŠ Strojařů, 1 provozní pracovnice v MŠ Medlešice.

Bezpečnému a efektivnímu provozu MŠ napomáhají významně provozní pracovníci na pozici školní asistent. Pracují podle pokynů pedagogů a jsou jejich oporou při práci s dětmi a přípravě pomůcek.

Provozní zaměstnanci jsou nedílnou součástí školy, zajišťují hladký provoz školy a podílí se na uspokojování základních fyziologických potřeb dětí. Sdílejí hlavní myšlenky školního vzdělávacího programu a respektují je (zdravé stravování, ekologický úklid, třídění odpadů apod.). Kvalita jejich práce přispívá k pozitivnímu školnímu klimatu.

Provozní pracovníci se vzdělávají dle aktuální nabídky seminářů.

Všichni pracovníci pracují v souladu s Organizačním řádem školy, zde jsou stanovena i práva, povinnosti a kompetence jednotlivých pracovníků.

• Spoluúčast rodičů

Rodiče chápeme jako nejdůležitější partnery a na vztazích s nimi nám velmi záleží. Rozvíjíme společenství mateřské školy a rodiny jako nejsilnější záruku účinnosti naší pedagogické práce. Společenství vzniká na základě vzájemné tolerance, partnerství a otevřenosti. Vyzýváme rodiče k účasti na vzdělávacím procesu a na akcích školy, využíváme jejich nabídek ke spolupráci.

Spolupráce probíhá na třídní i celoškolské úrovni.

Již před prázdninami probíhají informativní třídní schůzky pro rodiče nově přijatých dětí k předškolnímu vzdělávání na následující školní rok – zde jsou rodiče seznamováni s provozem, vzdělávací nabídkou, nabídkou nadstandardních aktivit, školním řádem apod. Dvakrát ročně nabízíme rodičům konzultační odpoledne – individuální schůzky, kde mohou konzultovat otázky adaptace dětí v MŠ, školní zralosti, prohlédnout si portfolio svého dítěte a sledovat tak pokroky dítěte v různých oblastech, u dětí s povinnou předškolní docházkou je rodičům zároveň předkládán report vycházející z výsledků diagnostiky iSophi.

Organizujeme též neformální setkání s rodiči a jejich dětmi (např. koncerty Tralaláčku, výtvarné dílny, keramika, ekovýchové programy, společná práce na zahradě, besedy s odborníky na psychologii a pedagogiku...). Minimálně 2x ročně organizujeme i celoškolské neformální setkání - pravidelně na podzim cyklistický výlet pro děti a jejich rodiče a Martinskou slavnost. Na konci dubna organizujeme otevírání zahrady – společný úklid školní zahrady s opékáním vuřtů a na konci školního roku připravujeme celoškolskou Zahradní slavnost – rozloučení s předškoláky. Tyto dvě akce se konají zvlášť pro MŠ Strojařů a zvlášť pro MŠ Medlešice.

Pravidelně pořádáme pro rodiče na jednotlivých třídách slavnosti – Vánoční, Velikonoční, Den maminek – organizace, četnost a průběh slavností je plně v kompetenci třídních učitelek.

Učitelky využívají každodenních setkávání s rodiči a hovoří s nimi o dítěti – dávají najevo zájem a pochopení pro potřeby dítěte, budují vzájemnou důvěru, upozorňují na možné problémy, poskytují odbornou pomoc a společně s rodiči hledají řešení.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Na nástěnce v šatně dětí zveřejňujeme vzdělávací nabídku aktuálního integrovaného bloku („jednotlivé přípravy“), včetně konkrétních básniček a písniček, pohádek, nabídky výtvarných činností, logopedických chviliek apod.

Při zápisu jsou rodiče písemně (formou letáku) informováni o uspořádání MŠ, o vzdělávacím programu, nadstandardních aktivitách, o platbách stravného a školného, o tom, co děti v MŠ potřebují a dále jsou zde provozní informace (provoz MŠ, způsob hrazení plateb, omlouvání dětí).

Všechny důležité informace zveřejňujeme na webových stránkách www.msstrojaru.cz, v některých případech též prostřednictvím aplikace Naše MŠ.

Se Školním řádem jsou rodiče seznámeni na začátku školního roku (stvrzují podpisem) a tento řád je dostupný u hlavního vchodu pro rodiče v MŠ Strojařů a na nástěnce v šatně dětí v MŠ Medlešice, dále na webových stránkách školy.

O závažných mimořádných provozních změnách a opatřeních týkajících se provozu MŠ (např. uzavření nebo podmínky znovuotevření MŠ z důvodu mimořádných opatření vlády ČR v souvislosti s COVID 19) jsou rodiče informováni e-mailem, prostřednictvím aplikace případně telefonicky vedením školy nebo kmenovými učitelkami.

- **Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**

Podpora inkluzivního vzdělávání se legislativně opírá o novelu vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších zákonů a vyhlášku č. 27/2016 Sb..

Naše mateřská škola je moderní, otevřenou školou. Spolu se zdravými dětmi v ní prožívají dětství i děti se specifickými vzdělávacími potřebami, většina z nich ve dvou třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona. Třídu Motýlci navštěvují děti s poruchami autistického spektra a jinými neurovývojovými vadami. Vidí a slyší jako my, svět však vnímají jinak. Přesto touží mít bezpečný domov, stýkat se se svými vrstevníky, kamarádit se, mít smysluplnou práci a hru, cítit svobodu v rozhodování, možnost poznávat a učit se nové věci, radovat se, být úspěšné, uznávané a bezpodmínečně přijímané.

Logopedickou třídu Korálky navštěvují přednostně děti se závažnými řečovými vadami nebo děti s kombinací závažných řečových poruch, problémy s komunikací jsou někdy spojeny s dalším zdravotním či sociálním znevýhodněním.

Do naší MŠ dochází i děti, které nemají to štěstí, aby měly dobře fungující vlastní rodinu. Při každodenních činnostech se snažíme, aby i tyto děti měly možnost zažít zdravé vztahy s dětmi i dospělými. Pro bezproblémové začlenění těchto dětí do MŠ jsme navázali spolupráci s předškolními kluby, určenými dětem předškolního věku z málo podnětného rodinného prostředí (Amálka - Amalthea Chrudim, Šance pro tebe Chrudim), dále s chrudimským.

MŠ navštěvují i děti jiných národností a etnik. V současnosti poskytujeme předškolní vzdělávání několika dětem, cizincům s dočasnou ochranou v souvislosti s válkou na Ukrajině. Rodiče - cizince vybízíme ke spolupráci a snažíme se s jejich pomocí přiblížit všem dětem jejich zemi, kuchyni, hudbu apod.

Každé dítě je jiné, ale všechny patří k nám. Dbáme na uplatňování rovných podmínek pro všechny děti a pracujeme s náznaky jakéhokoli vyčleňování.

K zajištění úspěšného předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami volíme vhodné (potřebám dětí odpovídající) vzdělávací metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.

Důležité je uplatnění vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými

opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto vytváříme podmínky pro jejich pozitivní přijetí.

Snažíme se vždy navázat úzkou spoluprací s rodiči dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat jim potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s dalšími odborníky, využíváme služby školských poradenských zařízení (ŠPZ).

Péče o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření stupně 1:

Jedná se zpravidla o děti, u kterých se po nástupu do MŠ jeho speciální vzdělávací potřeby projeví poprvé - situaci řeší při pedagogické diagnostice učitelky kmenové třídy:

- konzultují situaci s vedením MŠ a se speciálními pedagogy v MŠ
- požádají o konzultaci zák. zástupce, ze schůzky je proveden stručný zápis s podpisem zák. zástupce (v případě potřeby je přítomna ředitelka nebo zástupkyně MŠ)
- vytvářejí společný návrh podpory dítěte - učitelky kmenové třídy zpracují **plán pedagogické podpory - PLPP** (zprac. dle přílohy vyhl. č. 27/2016 Sb.)

PLPP je předložen zákonnému zástupci a je vyhodnocován tř. učitelkami nejméně po 1, nejdéle po 3 měsících. Pokud nastavená opatření a podpora pomáhají, mohou pedagogové dle PLPP postupovat do konce školního roku. V novém školním roce proběhne nová ped. diagnostika - plán může být podle potřeby upraven nebo zrušen. Vyhodnocení a změny v PLPP jsou vždy konzultovány se zákonným zástupcem dítěte (stručný zápis) Třídní učitelky průběžně komunikují se zákonnými zástupci o výsledcích dítěte.

Pokud se při hodnocení PLPP ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím plánu pedagogické podpory nebyla dostačující:

- informují o tom učitelky vedení MŠ
- konzultují situaci se zákonným zástupcem - ředitelka MŠ doporučí zákonnému zástupci, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů
- vedení MŠ iniciuje ve spolupráci s rodiči návštěvu ŠPZ
- MŠ poskytne ŠPZ všechny relevantní informace - vyhodnocení PLPP, mapa školy, zápisy ze schůzek s rodiči apod.

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření 2. a vyššího stupně: mateřská škola poskytuje podpůrná opatření dle doporučení Školského poradenského zařízení - dodržuje postup uvedený v příloze č. 1 - Postup.

IVP je zpracováván na doporučení ŠPZ, dle přílohy vyhlášky č. 27/2016 Sb., jeho obsah je konzultován se ŠPZ vydávajícím doporučení. IVP je vyhodnocován 2 x ročně, výsledky jsou konzultovány pravidelně s rodiči, nejméně 1 x ročně se ŠPZ.

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je přednostně zařazeno do běžné třídy, shledá-li však školské poradenské zařízení, že vzhledem k povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáka nebo k průběhu a výsledkům dosavadního poskytování podpůrných opatření by samotná podpůrná opatření nestačila k naplnění jeho vzdělávacích možností a k uplatnění jeho práva na vzdělávání, může být na základě písemné žádosti zákonného zástupce dítěte a doporučení

školského poradenského zařízení dítě zařazeno do jedné ze tříd MŠ zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Postup musí být v souladu s nejlepším zájmem dítěte.

- **Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných**

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

- učitelky vytvářejí podrobnou pedagogickou diagnostikou (iSopHi)
- díky programu Začít spolu mají děti širší možnost volby a větší individualizace. Při práci v malých skupinkách lze lépe rozeznat nadání - talent, který se snažíme ve spolupráci s rodiči a externími spolupracujícími organizacemi dále rozvíjet.
- pro děti nadané platí obdobné postupy při zpracování PLPP nebo IVP jako pro děti s SVP uvedené výše.

- **Podmínky pro vzdělávání dětí od 2 do 3 let**

Děti jsou přijímány do MŠ dle kritérií přijímacího řízení - podle věku - děti mladší 3 let jsou přijaty pouze při volné kapacitě MŠ. Děti od 2 do 3 let jsou od školního roku 2020/21 zařazovány **do samostatné třídy pro vzdělávání dětí od 2 do 3 let**, která je plně uzpůsobena podmínkám vzdělávání této věkové skupiny.

Při pedagogické práci vycházíme z faktu, že dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu.

Psychosociální podmínky:

- učitelky přizpůsobují činnosti soustředěnosti dětí, citlivě střídají činnosti, trénují návyky a praktické dovednosti dětí
- největší prostor je ponechán volné hře a pohybovým aktivitám
- dětem je vzhledem k počtu dětí ve třídě věnováno více individuální péče
- v duchu programu Začít spolu jsou děti důsledně děleny na menší skupinky
- dětem je umožněno používání speciálních osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- nutná je těsná spolupráce s rodiči a vytvoření vzájemné důvěry

Věcné podmínky:

- hračky a didaktické pomůcky jsou uloženy s ohledem na bezpečnost dětí od 2 do 3 let
- ve třídách platí srozumitelná pravidla pro použití a ukládání hraček a jsou laskavě a důsledně vyžadována

Hygienické podmínky:

- mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dětí
- podléhá pravidelným kontrolám Krajské hygienické stanice

- **Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka**

Dětem z jiného jazykového a kulturního prostředí s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou podporu. Vycházíme z opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění RVP pro předškolní vzdělávání Č.j.: MŠMT – 44476/2020-6. (celé znění je uloženo na oneDrive školy a je dostupný všem pedagogickým zaměstnancům).

U dětí-cizinců, které nejsou v povinném předškolním vzdělávání se jedná o cílenou podporu v rámci běžných vzdělávacích činností třídy.

V případě **1 až 3 dětí-cizinců** v povinném předškolním vzdělávání poskytujeme individuální jazykovou podporu v rámci běžných vzdělávacích činností třídy.

V případě počtu **4 a více cizinců** zřizujeme skupinu pro jazykovou přípravu, která pracuje v **rozsahu jedné hodiny týdně**, nad rámec běžných vzdělávacích činností třídy. Skupinové vzdělávání dětí – cizinců probíhá po obědě, po době nutného odpočinku a relaxace, v prostoru pracovny u tělocvičny MŠ. S dětmi pravidelně a systematicky pracuje určená učitelka, která si v rámci DVPP rozšíří své profesní kompetence o vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.

K rozvoji jazykových dovedností dětí – cizinců využíváme metodický materiál **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání** a další didaktické materiály.

Způsoby práce s dětmi s nedostatečnou znalostí ČJ:

- pracujeme v menších skupinách nebo individuálně
- využíváme práci v centrech aktivit
- vizualizujeme např. denní řád, činnosti...
- úzce spolupracujeme s rodinou
- používáme správný mluvní vzor
- rozvíjíme slovní zásobu (pasivní i aktivní)
- pracujeme s obrázky podle tematických celků
- podporujeme mluvní apetit (říkadla, písně, rytmizace, hra na nástroje)

Dodržujeme následující zásady:

- hovoříme pomalu a zřetelně; stojíme čelem k dětem
- k hovoru využíváme témata, která jsou dětem známá a blízká
- užíváme ustálená jednoduchá slovní spojení a instrukce
- klademe jednoduché otázky
- využíváme neverbálních prostředků (gest, mimiky)
- řeč opíráme o vizuální oporu (obrázky, předměty, piktogramy)
- srozumitelně a vstřícně seznamujeme s uspořádáním dne a nastavenými pravidly třídy
- seznamujeme děti se základy české kultury a společnosti, života v obci, a to v běžných situacích, které se jich bezprostředně dotýkají

Spolupráce s rodiči dětí-cizinců:

- ke komunikaci s rodiči využíváme jazykových znalostí učitelek, tlumočnicka, digitálních technologií (funkce překladáče)
- svoláváme seznamovací schůzku dětí a rodičů s jejich budoucími třídními učitelkami
- seznamujeme rodiče a děti s prostorem třídy i celé MŠ
- mezi rodiči a učitelkami dochází k pravidelnému předávání důležitých informací
- rodiče vyplňují dotazník ke specifickým potřebám, zvykům, tradicím rodin a dětí
- seznamujeme se s oblíbenými aktivitami, hrami a hračkami dítěte
- zjišťujeme, jak dítě dává najevo základní potřeby (hlad, žízeň)
- rodiče mají možnost domluvit si individuální konzultační schůzku s třídními učitelkami, nebo s ředitelkou školy pro vyjasnění otázek spojených s docházkou dítěte do MŠ

Cílem přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je získat takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní zapojit se bez problémů do výuky v základním vzdělávání a dosáhnou školního úspěchu.

4. Organizace vzdělávání

MŠ má 7 tříd – všechny jsou naplněny na maximální kapacitu – viz obecná charakteristika školy. Třídy jsou heterogenní, homogenní je pouze třída pro nejmladší děti od dvou do tří let. Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla ve věku 3-6 let, při volné kapacitě přijímáme děti od 2 do 3 let věku, popř. starší 6 let (§37 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon, v platném znění).

Děti lze dle možností MŠ přijímat k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku (§34, odst. 7 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon, v platném znění).

Do tříd jsou děti zařazovány:

Třída Sluníčka, Srdíčka a Kytíčky – zejména dle přání rodičů a volné kapacity jednotlivých tříd v MŠ Strojařů Chrudim.

Třída Kořata - určena pro nejmladší děti od dvou do tří let.

Třída Korálky zřízená dle § 16 odst. 9 školského zákona – přednostně děti s diagnostikovanou závažnou vadou řeči, pro přijetí nutné doporučení školského poradenského zařízení, popř. registrujícího lékaře.

Třída Motýlci zřízená dle § 16 odst. 9 školského zákona – přednostně děti s poruchami autistického spektra a dalšími neurovývojovými poruchami - nutné doporučení školského poradenského zařízení, popř. registrujícího lékaře.

Třída Broučci (odloučené pracoviště Medlešice) – zejména děti rodičů s trvalým pobytem v Medlešicích, popř. dle přání rodičů a volné kapacity.

Přijímací řízení

O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje, v souladu s § 165 odst. 2, písm. b) školského zákona, **ředitelka mateřské školy**. Při přijímacím řízení postupuje podle aktuálních kritérií vyhlášených ředitelkou mateřské školy dle směrnice.

Přijímací řízení pro třídy mateřské školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona:

Třídy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona a v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Podmínkou pro zařazení dítěte do některé z těchto tříd je písemná žádost zákonného zástupce dítěte, doporučení školského poradenského zařízení (popř. vyjádření registrujícího lékaře pro děti a dorost) a soulad tohoto postupu s nejlepším zájmem dítěte, žáka nebo studenta.

Vzhledem k tomu, že třídy nejsou bezbariérové, MŠ má omezené podmínky pro přijetí dětí s tělesným postižením.

Informace o přijímacím řízení jsou zveřejněny na webových stránkách školy, měsíc před zápisem v Chrudimském zpravodaji a na nástěnkách a brance MŠ. Termín přijímacího řízení se stanovuje ve spolupráci se zřizovatelem a je v Chrudimi shodný pro všechny MŠ v Chrudimi.

Při zápisu jsou rodiče informováni o uspořádání MŠ, o vzdělávacím programu, nadstandardních aktivitách, o platbách stravného a školného, o tom, co děti v MŠ potřebují.

Provozní informace

Provoz MŠ Strojářů je od 6:15 do 16:45 hodin. Od 6:15 do 7:00 hodin se děti ze všech tříd schází na určené třídě (po roce se střídají), v 7:00 hodin odchází se svými třídními učitelkami na jednotlivé třídy.

Vnitřní denní režim při vzdělávání dětí

Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného školního vzdělávacího programu probíhá v běžných třídách v základním denním režimu:

6:15 – 8:00	<i>Příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí pedagogickým pracovníkům do třídy, spontánní zájmové aktivity,</i>
8:20 – 8:40	<i>Dopolední svačina, osobní hygiena dětí</i>
8:40 - 9:30	<i>Řízené aktivity (komunitní kruh, logopedická chvilka, hudební a pohybové aktivity, v běžných třídách činnosti v centrech aktivit dle volby dětí, výtvarné a tvořivé činnosti a volné hry dětí práce s předškoláky, integrovanými dětmi)</i>
9:30 -11:30	<i>Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost</i>
11:30 -12:15	<i>Oběd a osobní hygiena dětí</i>
12:15 -14:00	<i>Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku</i>
14:00 -14:30	<i>Odpolední svačina, osobní hygiena</i>
14:00 -16:45	<i>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy</i>

Vnitřní denní režim při vzdělávání dětí ve třídě pro děti od dvou do tří let

Provoz třídy pro nejmladší děti je od 6:30 hod., aby děti nebyly vystaveny náročnému rannímu přecházení ze třídy určené ke scházení dětí. Rodiče, kteří potřebují vyzvednout děti po 16. hod., děti vyzvednou ve třídě určené k rozcházení dětí do 16:45 hod.

6:30 – 8:00	<i>Příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí pedagogickým pracovnícím do třídy, spontánní zájmové aktivity,</i>
8:20 – 8:40	<i>Dopolední svačina, osobní hygiena dětí</i>
8:40 - 9:30	<i>Řízené aktivity (komunitní kruh, logopedická chvilka, hudební a pohybové aktivity, nabídka činnosti v centrech aktivit dle volby dětí, výtvarné a tvořivé činnosti) a volné hry dětí</i>
9:30 -11:30	<i>Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost</i>
11:30 -12:15	<i>Oběd a osobní hygiena dětí</i>
12:15 -14:00	<i>Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí, individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku</i>
14:00 -14:30	<i>Odpolední svačina, osobní hygiena</i>
14:00 -16:45	<i>Volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy</i>

Provoz MŠ Medlešice je od 6:15 hodin do 16:15 hodin.

Denní řád odpovídá řádu v běžných třídách v Chrudimi.

V běžných třídách je prostředí třídy uzpůsobeno realizaci programu Začít spolu - třídy jsou rozděleny do hracích koutků - center aktivit. Děti se přirozeně dle vlastní volby dělí na menší skupinky a volí si činnost v centru.

Ve třídách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona je dodržen režim stravování, střídání řízených a volných činností a režim odpočinku. Při vzdělávacích činnostech je zde zastoupena vyšší míra individuální práce s dětmi. Ve třídě zřízené přednostně pro děti s PAS a dalšími vývojovými vadami individuální práce převažuje. Denní řád v těchto třídách je přizpůsobený na míru speciálním vzdělávacím potřebám konkrétních dětí a je podřízen IVP dětí.

V těchto třídách probíhá speciální pedagogická péče zajišťovaná pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky nebo odborníky školského poradenského zařízení. Péče odpovídá stupni podpůrných opatření (PO) a je v souladu s IVP. Je zaměřena ve druhém a třetím stupni na nápravy např. v oblasti logopedických obtíží, řečové výchovy, specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace.

U vyšších stupňů podpory je rozšířena o zrakovou stimulaci, práci s optickými pomůckami; u žáků, kteří nemohou vnímat řeč sluchem, se věnuje rozvíjení sluchového vnímání, odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci. Využíváme prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, rozvíjíme prostorovou orientaci, případně vycházíme z dalších obtíží žáků, které vyplývají z charakteru jejich zdravotních obtíží.

Překrývání pedagogů - ve všech třídách je při běžném provozu zajištěno překrývání pedagogů minimálně 2,5 hodiny - v běžných třídách v době činností dětí v centrech aktivit a při pobytu venku, ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona dopoledne v době poskytování speciální pedagogické péče a při pobytu venku. Ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona pomáhají podpůrná opatření naplňovat asistenti pedagoga.

Povinné předškolní vzdělávání

Povinnost předškolního vzdělávání se vztahuje na děti, které dosáhly do 31. 8. daného roku pěti let. Povinné předškolní vzdělávání znamená pravidelnou denní docházku v pracovních dnech od 8:00 do 12:00 hodin. V případě uzavření školy v důsledku epidemiologické situace (COVID - 19) je pro tyto děti povinné distanční vzdělávání.

Individuální vzdělávání

Individuální vzdělávání probíhá mimo mateřskou školu a jeho průběh je plně v kompetenci rodičů. Pedagog pověřený ředitelkou školy doporučí zákonnému zástupci oblasti z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ve kterých má být dítě rozvíjeno.

Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech RVP formou rozhovoru a připravených pracovních činností s dítětem v rozsahu cca 45 minut.

Termín ověřování oznámí ředitelka školy v měsíci listopadu na webu školy.

Podrobnosti k individuálnímu vzdělávání jsou uvedeny ve školním řádu v odst. 22.

Provoz tělocvičny MŠ Strojářů Chrudim – na dveřích tělocvičny je zpracován týdenní přehled provozu. Dle rozpisu zde pravidelně jedenkrát týdně probíhá řízená pohybová aktivita každé třídy (cca 1 hod.). Probíhají zde i zkoušky pěveckého sboru a lekce Metody dobrého startu pro předškoláky.

Provoz tělocvičny

	7:00 8:00	8:00 9:00	9:00 10:00	10:00 11:00	12:00 13:00
PONDĚLÍ		Běžná třída			
ÚTERÝ		Běžná třída			MDS
STŘEDA		běžná třída	Tralaláček		MDS
ČTVRTEK		Běžná třída			MDS
PÁTEK		Spec. třída			

Provoz tělocvičny a jeho rozvrh je proměnný a každý rok se přizpůsobuje aktuálním potřebám

Průřezové projekty:

- Učíme se od přírody
- Spolu je nám dobře
- Vím si rady

Zpracované projekty jsou přílohou ŠVP

Celoškolní akce:

Významné dny v roce (často ve spolupráci se Zdravým městem Chrudim)

- Den bez aut
- Den Země

Odpoledne s dětmi a rodiči

- Cyklistický výlet a sportovní odpoledne nebo besedy s odborníky - září - říjen
- Martinská slavnost - listopad
- Zahradní slavnost - červen
- Slavnosti na jednotlivých třídách – Vánoce (prosinec), Den maminek (květen)
- Probouzení zahrady – duben

V měsících, kdy nejsou plánované uvedené odpolední akce mohou být nabízeny v jednotlivých třídách MŠ nebo na zahradě dílny pro rodiče s dětmi – výtvarná, badatelská, kuchařská apod. (v kompetenci p. učitelek)

Keramika v MŠ

Keramika – v průběhu školního roku se děti na všech třídách seznamují s keramickou hlinou. Různými experimenty zkouší, co všechno je možné z hlíny vytvořit. Keramika rozvíjí dětskou fantazii, koncentraci na práci a v neposlední řadě i jemnou motoriku a manuální zručnost. Díky souhře rukou a myšlení dochází i ke zlepšení mozkových funkcí a zapojení pravé a levé mozkové hemisféry. Při tvořivé práci děti používají jak svoje ruce i nejrůznější pomůcky. Práce s hlinou dětem přináší radost, osobní uspokojení a možnost sebevyjádření. Během školního roku si děti vyrobí minimálně dva výrobky, které si odnesou domů.

Malý badatel v MŠ

Součástí školního vzdělávacího programu je rovněž podpora zájmu dětí o poznávání živé i neživé přírody pomocí objevování, pozorování a jednoduchých pokusů. Motivace k technickému a přírodovědnému vzdělání. Osvojování si pečlivého dodržování pracovních postupů a zásad práce. Jednoduché experimenty jsou zařazovány v běžných třídách s programem Začít spolu v centrech aktivit. Experimenty nejsou nebezpečné ani složité ba naopak velmi zábavné.

Školní výlety - 2 – 3 x ročně celá MŠ, jinak výlety a exkurze organizované podle TVP. Tématicky navazují na ŠVP a průřezové projekty.

MŠ v přírodě - pro předškoláky připravujeme 5 dní v čisté přírodě nedaleko od Chrudimi, s vlastním výchovně vzdělávacím programem zaměřeným na poznávání sama sebe, kamarádů a přírody zblízka, psychického i fyzického otužování, rozvíjení vlastních dovedností, odvahy a spolupráce.

Divadelní představení

Návštěva chrudimského divadla – minimálně 1 x ve školním roce

Představení v MŠ - několikrát ve školním roce – upřednostňujeme v rámci jednodušší organizace heterogenních tříd.

Rozšiřující nabídka činností:

Tralaláček - školní pěvecký soubor, který má v MŠ velmi dlouhou tradici. V současnosti představuje jednu z aktivit, která obohacuje náš program a umožňuje prezentaci naší mateřské školy na veřejnosti.

Do dětského sboru docházejí děti staršího a mladšího předškolního věku, a to podle jejich zájmu. Do sboru chodí rovněž děti z našich speciálních tříd. Dětský sbor navštěvuje průměrně 50 dětí. Na hudebně pedagogické a organizátorské úrovni vedou sbor tři učitelky.

Obsahem zkoušek je hlasová a rytmická výchova, nácvik nových písní, upevňování a opakování písní nacvičených. Děti seznamujeme s elementární hudební naukou a učíme je

uvědomělé intonaci. Snažíme se odstranit chybné pěvecké návyky, dýchání, špatnou artikulaci a tvrdé nasazování tonů. Hlavní formou činnosti je zpěv, který spojujeme s hudební hrou. Vyvrcholením činnosti je vystoupení pro rodiče a pro veřejnost při různých společenských příležitostech.

Předplavecký výcvik – je organizovaný ve spolupráci se Sportovními areály města Chrudim s.r.o. každoročně. Výcvik zahrnuje 10 lekcí, probíhá jednou týdně, maximální počet je 14 dětí na jednu skupinu. Je nabízen z kapacitních důvodů pouze předškolákům.

Do bazénu a z bazénu jezdí děti společně autobusem, dozor vykonává jedna učitelka.

Metoda dobrého startu (dále MDS) –

Sleduje rozvoj psychomotoriky ve všech aspektech v součinnosti se sférou emociálně motivační a sociální. Cvičení MDS u dětí s normální psychomotorickou úrovní rozvoj aktivizují, u dětí s poruchami vývoje upravují nepravidelně se rozvíjející funkce.

V rámci předcházení školní neúspěšnosti a přípravy na školní práci zařazujeme po dohodě s rodiči všechny děti, které mají nastoupit příští školní rok do 1. třídy. Pracuje se ve skupinách max 12 dětí 1x týdně. Pro rodiče je na začátku školního roku připravena ukázková hodina.

Základní pedagogické zásady v MŠ Strojařů

ZÁSADA ÚCTY KE KAŽDÉMU ČLOVĚKU

Učitelka:

- vytváří prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně, jistě, spokojeně,
- zajišťuje všem dětem v MŠ stejné postavení, žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno,
- nikoho nezesměšňuje, nepodceňuje, ani to neumožňuje ostatním,
- zbytečně nemanipuluje s dětmi, zbytečně je neorganizuje,
- ve vztazích mezi sebou a dětmi pěstuje vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu, sama se chová důvěryhodně a spolehlivě,
- vytváří dětem prostředí potřebného klidu, bezpečí i soukromí.

ZÁSADA OHLEDU NA VĚKOVÉ A INDIVIDUÁLNÍ ZVLÁŠTNOSTI

Učitelka:

- zajišťuje pravidelný rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, respektuje potřeby dětí a aktuální situaci,
- respektuje individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, nenutí děti ke spánku na lůžku,
- umožňuje nově přichozím dětem postupnou adaptaci,
- respektuje potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování,
- nepodporuje nezdravou soutěživost,
- pečuje o to, aby děti měly dostatek tekutin v průběhu celého dne,
- při plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí,
- sleduje konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

ZÁSADA OPORY O KLADNÉ RYSY DÍTĚTE

Učitelka:

- vyhýbá se negativním komentářům,
- podporuje děti v samostatnosti,
- přiměřeně chválí a pozitivně hodnotí.

ZÁSADA AKTIVITY DĚTÍ

- pedagogický styl učitelky je podporující, sympatizující, počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte,
- poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

Učitelka:

- nabízí dětem dostatek řízených pohybových aktivit, vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností,
- je s dětmi každodenně dostatečně dlouho venku,
- umožňuje dětem dostatek pohybu na zahradě i v MŠ,
- vytváří pro činnosti s dětmi podnětné prostředí,
- věnuje dětem dostatek prostoru i času pro spontánní hru,
- organizuje veškeré aktivity tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem a měly možnost volby činností,
- vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti,
- poskytuje dětem dostatek prostoru pro uplatnění představivosti a rozvoj fantazie.

ZÁSADA DEMOKRATICKÉHO VZTAHU MEZI UČITELEM A DÍTĚTEM

Učitelka:

- sama se chová podle zásad zdravého životního stylu, je dětem vhodným vzorem,
- zajišťuje vhodný režim – volnost a svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád – pro tento řád jsou vytvořena dětem známá pravidla,
- dětem předává jasné a srozumitelné pokyny, vede třídu ke vzájemnému přátelství,
- programově se věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a vandalismu),
- věnuje dostatek pozornosti konfliktním situacím mezi dětmi,
- ve třídě přiměřeně využívá formální i neformální autority.

ZÁSADA VŠESTRANNÉHO ROZVOJE OSOBNOSTI UČITELE

Učitelka:

- dbá o svůj další odborný růst, soustavně se vzdělává,
- jedná, chová se profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí,
- evaluační činnost učitelky je smysluplná, užitečná, z jejích výsledků vyvozuje závěry pro svoji další práci,
- ve vztazích s rodiči se snaží o oboustrannou důvěru a otevřenost, je vstřícná, ochotná spolupracovat, spolupráce je na základě partnerství.

ZÁSADA NÁZORNOSTI

Učitelka:

- upřednostňuje aktivity, při kterých jsou děti aktivní, účastní se aktivně nabízených činností, zkoumají, objevují, prakticky poznávají,
- snaží se o to, aby k žádoucím poznatkům docházely děti vlastním prožitkem a vlastní aktivitou (vymýšlení, zkoušení, hledání, pozorování),
- k nabízeným činnostem zajistí dostatek pomůcek, aby dítě nebylo pouhým pozorovatelem.

ZÁSADA CÍLEVĚDOMOSTI

- pedagogická činnost učitelky odpovídá poslání školy.

Učitelka:

- dostatečně naplňuje rámcové a specifické vzdělávací cíle dané ŠVP.

ZÁSADA VĚDECKOSTI

Učitelka:

- plně se věnuje dětem a jejich vzdělávání, využívá moderní formy a metody práce, využívá adekvátní výchovně vzdělávací prostředky,
- obsah vzdělávací práce (témata) je v souladu se současnými poznatky a současným chápáním světa.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Mnoho z nás dospělých dnes neví, odkud jdeme a kam. Održení od přírody nadužíváme bez rozmyslu všechny její dary a na oplátku do ní vracíme hory odpadů ...Není divu, že se pak cítíme ztraceni v našem složitém přetechnizovaném světě a hledáme životní smysl.

Předškolní věk je nejdůležitější období pro získávání vzorců a návyků chování v dospělosti. Proto je velmi důležité ptát se po smyslu a dělat věci smysluplné již v mateřské škole.

Vyznat se v rychle se měnícím světě s přemírou informací, nabídek a možností je možné jedině tehdy, když má člověk pevné kořeny, klidné zázemí – přístav, ze kterého čím dál častěji a dál vyplouvá objevovat svět, ale může se s důvěrou vrátit a v bezpečí spočinout. Takovým přístavem má být pro dítě hlavně rodina. Ta dnes čelí často mnoha tlakům uspěchané doby, nejistotám v partnerských i pracovních vztazích. Vzhledem k tomu, kolik tráví české děti času v mateřské škole, je důležité vytvořit takový „přístav“ právě zde.

Mateřská škola Strojářů chce být pro děti místem, kde je jim dobře na těle i na duši. Místem bezpečným, klidným, přijímajícím, respektujícím a zároveň podnětným a rozvíjejícím. Všichni zaměstnanci školky se snaží, aby děti ve školce zažívaly láskyplnou, radostnou atmosféru bez stresu. Vytvářejí společně místo s vlídným, ale pevným řádem a stále stejnými pravidly, kde mohou děti poznávat, zkoumat zákony lidského světa a přírody, kde se mohou svobodně projevit a chybovat a zároveň nést odpovědnost za své jednání a nacházet hranice ostatních. Paní učitelky poskytují dětem oporu, ale vedou je k samostatnosti při řešení problémů.

Připravujeme smysluplné činnosti bez nezdravého soutěžení, srovnávání, ponižování. Chceme přispět k tomu, aby z dětí rostli zdraví, slušní a zodpovědní lidé, kteří mají úctu k přírodě, lidem a lidské práci. Zdravím chápeme pohodu fyzickou, psychickou i sociální.

Pestrá nabídka činností komplexně rozvíjí dětskou osobnost, zároveň se ale v MŠ chceme vyvarovat přemíry organizovaných akcí. Vyhledáváme akce zapadající tematicky do školního

vzdělávacího programu „Barevný rok“, který ctí přirozené děje a změny v přírodě. Činnosti venku jsou postaveny na využití jedinečných rozlehlých zahrad u obou budov - míst, která přímo vybízejí k zaměření na poznávání přírody, jejich zákonitostí a pěstování úcty ke všem živým tvorům a přírodním zdrojům. Bohaté ekovýchovné aktivity se prolínají všemi integrovanými bloky a jsou popsány v projektu „**Učíme se od přírody**“. Druhým výrazným záměrem ŠVP je snaha o pěstování lidskosti, tolerance, solidarity a porozumění druhým lidem. Činnosti, které ukazují pestrost lidského společenství s jeho radostmi i problémy, jsou zpracovány do proinkluzivního projektu **Spolu je nám dobře**. Projekt zaměřený na bezpečnost dětí a prevenci patologických jevů má název **Vím si rady**.

Při práci s dětmi na běžných třídách nevyužíváme audiovizuální techniku (počítač, televize, video, DVD), upřednostňujeme kontakt a komunikaci tváří v tvář. Děti se práci s audiovizuální technikou nepotřebují učit ani ji rozvíjet, většina se s ní setkává denně doma. Používáme cíleně a omezeně tablety při individuální práci s dětmi ve speciálních třídách a v rámci diagnostiky iSphi.

ŠVP „**Barevný rok**“ je originálním vzdělávacím programem využívajícím moderních vzdělávacích metod a prostředků. Ve všech běžných třídách jsme zavedli a využíváme prvky programu **Začít spolu**. Tato metodika nejvíce souzní s našimi vizemi, pomáhá nám naplňovat naše záměry.

Program Začít spolu (Step by Step) je program orientovaný na dítě, vycházející především z Komenského díla Škola hrou. Dále z osobnostně rozvíjejícího modelu (inspirován dílem psychologa C. Rogerse).

Učitel poskytuje dítěti v procesu výchovy podpůrnou atmosféru založenou na porozumění, bezpodmínečném přijetí, uznání a empatickém naslouchání. Při tvorbě programu také učitel vychází ze zájmu dětí a poznatku, že při hře se dítě nejlépe a nejefektivněji učí. Učitel hraje roli podporujícího průvodce, partnera, který je autoritou = vyžralou osobností, která nemanipuluje, nenařizuje, nepředkládá hotové informace.

Prostor třídy je uspořádán do center aktivit - pracovních koutků, které umožňují hru i tvůrčí práci jednotlivcům i skupině dětí. Děti se učí tím, že si hrají a pracují s různými materiály, které jsou k dispozici v každém z center. Děti si druh centra aktivity volí samy podle svého zájmu. Učí se také navzájem od sebe, nápodobou a pozorováním, řeší problémy, komunikují. Jsou vedeny k samostatnosti a ke spolupráci.

Program připravuje děti na to, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení, učení je bavilo a nebylo pro ně stresem. Uznává a podněcuje vývoj rysů osobnosti, které budou potřebné v rychle měnící se době.

Další pedagogická východiska pro ŠVP Barevný rok

Dítě v prvních sedmi letech života napodobuje vše, s čím se setkává. Dítě se teprve učí orientaci ve světě pro něj neznámém a jistotu v tomto poznávání posiluje, vycházíme-li z přirozených životních situací, z toho, co může přirozeně prožívat, s čím je bytostně spojeno. Dítě v prvních 7 letech vybudovává svou tělesnost a musí se vžít do velkého rytmu – jaro, léto, podzim, zima, rok. Je nutné budovat vztah k ročním dobám. **Východiskem našich činností se stává přirozené prožívání běhu roku.**

Předškolní věk je nejvhodnějším obdobím pro vyprávění příběhů, hudbu, tvořivý pohyb, zpěv, divadlo, ruční a umělecké práce všeho druhu – pro takové pedagogické vedení, které oslovuje

dětské srdce. Tyto činnosti povzbuzují představivost, probouzejí zájem o učení a pomáhají poznávat rozšiřující se okolní svět.

Podstatnou součástí snahy o posilování dítěte v jeho důvěře v sebe samo je i skutečnost, že **všechny činnosti jsou vedeny tak, aby nebylo v hodnocení nutné provádět srovnávání výkonů dětí.**

Východiskem pro diagnostiku dítěte je neustálá snaha učitelky pozorovat všechny projevy dítěte a aktuální stavy jeho pohody či nepohody.

1 Dítě a jeho tělo

Klademe důraz na volný přirozený pohyb dítěte v rámci běžných každodenních činností tak, aby mohl být vyjádřením individuality každého jednotlivého dítěte a mohl zohledňovat i jeho momentální aktuální životní situaci a pohodu.

Největší význam zde má volný pohyb v rámci ranní hry, pracovní činnosti a zejména volný pohyb při dopoledním a odpoledním pobytu venku, který by měl být dospělou osobou minimálně korigován – jediným omezením je hranice bezpečnosti dítěte.

Sebeobslužné činnosti jsou základním pilířem každého dne v mateřské škole.

Děti při všech činnostech vedeme ke zdravému životnímu stylu – vytváříme zdravé životní návyky a postoje (děti mají věkově přiměřené vědomosti o vlastním těle).

Součástí každého dne jsou tělovýchovné chvílky.

2 Dítě a jeho psychika.

2.1 Jazyk a řeč

Poskytujeme dětem správný řečový vzor, podporujeme u dětí rozvoj komunikativních dovedností – využíváme i neplánovaných aktivit, které vychází z momentální situace.

V oblasti práce s jazykem se zaměřujeme na interpretaci a poslech textů, které jsou vázány k probíranému tématu, ročnímu období apod.

V naší MŠ je realizována ve všech **logopedická prevence**. Každý den zařazujeme logopedickou chvílku. Upřednostňujeme výuku prostřednictvím přirozené komunikace mezi dospělým a dítětem, procvičování jazyka a mluvidel spojujeme s pohybem, hudbou, herními činnostmi rozvíjejícími hrubou i jemnou motoriku. Využívány jsou tištěné pomůcky, ve speciálních třídách využíváme i moderní AV techniku, která rozumným využíváním přispívá k zatraktivnější logopedických cvičení.

Ve všech heterogenních třídách MŠ probíhá:

- Pedagogická diagnostika, odborné vyšetření – depistáž u vytipovaných dětí, doporučení potřebné péče u jednotlivých dětí
- Kolektivní logopedické chvílky pro všechny děti
- Individuální logopedické chvílky pro děti z běžných tříd – prováděné podle potřeby učitelkami běžných tříd, které absolvovaly vzdělávání v oblasti logopedické prevence
- Konzultace s rodiči
- Rodičům jsou nabízeny nadstandardní aktivity
 - individuální poradenství speciálního pedagoga přímo v MŠ – má formu půlhodinové konzultace, která má za úkol vést ke kompenzaci řečových a komunikačních problémů, nabízí ukázkou konkrétních cvičení řeči, individuální práci s dítětem za přítomnosti rodičů, návody na cvičení v domácím prostředí, probíhá zpravidla 1 x za 14 dní v odpoledních hodinách. Pro pravidelné logopedické cvičení jsou upřednostněny děti, které jsou doporučeny speciálním pedagogem, který v MŠ Strojářů provádí na začátku školního roku depistáž, dále je kritérium výběru věk dítěte - starší mají přednost před mladšími.

- Ve třídě pro nejmladší děti probíhají kolektivní logopedické chvílky a řeč je rozvíjena přirozenou formou při běžných řízených i volných činnostech.

Nejintenzivněji se rozvoji řeči věnujeme u dětí ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona přednostně pro děti se závažnými řečovými vadami a pro děti s PAS a jinými vývojovými vadami.

Ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona

- Podstatně větší míra individuální práce s dětmi
- Každodenní spolupráce s rodiči
- Spolupráce s logopedkou PPP Pardubice a klinickými logopedy, pracovníky SPC-konzultace postupu u jednotlivých dětí

Aktivity probíhají v jednotlivých třídách, pro individuální práci je využívána logopedická pracovna (třída Korálky) a pracovny třídy Motýlci.

2.2 Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Uvědomujeme si, že to, s čím se dítě setkává v mateřské škole, stejně jako v širším světě, není jen jakýsi druh informací o realitě. Je to celé spektrum reality. Skutečný svět motivuje dítě k učení. Dítě by mělo dostávat v oblasti poznávání co nejvíce nejpresnějších smyslových vjemů a nezkreslených informací o světě.

2.3 Sebepojetí, city, vůle

Přijímáme dítě s ohledem na proměnlivost jeho vývoje a momentální situaci. Prioritou našeho působení je neustálé vytváření pozitivního sebepojetí dítěte prostřednictvím pozitivního působení a pozitivního sebepojetí učitelky.

3 Dítě a ten druhý

Lidský kontakt a lidský dotek dává dětem zásadní podporu pro zvládnání různých vývojových překážek. Ze všeho nejdůležitější je zprostředkovat dítěti pestrou škálu mezilidských vztahů doma, v mateřské škole i v širší společnosti. Respektujeme vlastní vývojové tempo dítěte. Při všech činnostech učíme děti vzájemné pomoci a spolupráci, pěstujeme prosociální postoje (tolerance, respekt, přizpůsobivost, citlivost). V každé třídě společně s dětmi vytváříme třídní pravidla vzájemného soužití a chování.

4 Dítě a společnost

Svět, ve kterém žijeme, je prostředím, ve kterém se setkávají lidé různých kultur, různých vyznání i bez vyznání – jde o společenské prostředí, ve kterém se dítě musí naučit orientovat. Poskytujeme dětem dostatek pozitivních vzorů vztahů a chování, dostatek prožitků, které vedou k osvojení si potřebných společenských dovedností i postojů. Přibližujeme dětem svět kultury a umění, seznamujeme dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky, které jsou běžné v našem kulturním prostředí.

5 Dítě a svět

Probouzíme v dětech vědomí, že jsou součástí řádu věcí a přírody. Přirozeně pozorujeme svět a přírodu. Uvědomujeme si jejich daný řád, rozmanitost a pozoruhodnost, nekonečnou pestrost a různorodost. Seznamujeme děti s tím, že se vyvíjí, pohybuje, proměňuje a mění. Učíme je ohleduplnému a ochraňujícímu vztahu k přírodě. Vytváříme pozitivní vztah k místu, kde žijeme. Přírodu děti zkoumají a objevují všemi smysly.

Naše práce směřuje k naplnění kompetencí dítěte uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnosti a občanské

Metody, formy a prostředky výchovně vzdělávací práce v MŠ

Metody, formy a prostředky naší výchovně vzdělávací práce vycházejí z filozofického přístupu zaměřeného na komplexní rozvoj osobnosti každého dítěte. Jejich výběr vychází z **pedagogické diagnostiky**, kterou provádíme průběžně **formou pozorování** dětí při volné hře i při řízených činnostech, sledujeme a **zaznamenáváme** individuální potřeby a zájmy dítěte, jeho rozvojové a vzdělávací pokroky. **Formou rozhovoru s rodiči** získáváme potřebné informace i o sociální situaci dítěte.

V průběhu celého dne maximálně využíváme **metody spontánního sociálního učení**. Při všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, se snažíme dětem poskytnout vzory chování a postoje vhodných k napodobování. Uvědomujeme si, že jsme učitelé ne tím, co říkáme, ale tím, co děláme.

Uplatňujeme i **metodu situačního učení**, kdy se dítě učí dovednostem a poznatkům v okamžiku a situacích, kdy snáze chápe jejich smysl a kdy je potřebuje. Podporujeme **učení se dětí navzájem**, které je velmi efektivní právě v heterogenních třídách.

Metodu prožitkového a kooperativního učení uplatňujeme při všech řízených i spontánních organizačních formách:

- volná hra v mateřské škole i při pobytu venku dle vlastního zájmu dětí,
- stolování,
- hygiena,
- didakticky zaměřená činnost, hra ve skupině (cvičení, hudebně pohybové hry, pokusy, dramatizace, poslech hudby, pohádky, vycházky, výtvarné činnosti, prosociální hry, vypravování, rozhovory, výlety, návštěva kulturního zařízení, oslavy a slavnosti...),
- zájmové aktivity (pěvecký soubor Tralaláček, plavání, jóga, účast na sportovních a výtvarných akcích),
- řízená individuální práce s dětmi dle jejich potřeb,
- akce pro rodiče a děti (tvořivá odpoledne pro rodiče s dětmi, zahradní slavnost, Martinská slavnost),
- péče o děti před vstupem do základní školy a děti s OŠD (Metoda dobrého startu, pravidelné individuální úkoly rozvíjící předčtenářské a předmatematické dovednosti během dopoledních činností, v centrech aktivit nebo v době odpočinku, diagnostika dětí s odkladem školní docházky a práce dle plánu pedagogické podpory s asistentem pedagoga).

V centrech aktivit ve třídách s prvky programu Začít spolu se často uplatňuje **integrované učení hrou a činnostmi** – spočívá ve vyhledávání tématu, které je dětem blízké, je pro ně smysluplné, pak zahrnuje při učení celou osobnost a odpovídá jeho současným vzdělávacím potřebám.

Při činnostech dětí se zaměřujeme nejen na výsledek, ale na samotný proces, který je stejně důležitý.

Metody práce s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami ve speciálních třídách

Třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona přednostně pro děti se závažnými řečovými vadami - Korálky

Základem pedagogické práce v logopedické třídě jsou integrované bloky ŠVP Barevný rok, ale liší se větší mírou individuální práce dle diagnostikovaných poruch řeči. Kvalitní průběžná logopedická péče je zajištěna speciálními pedagožkami, které se jednotlivým dětem denně individuálně věnují v logopedické pracovně nebo při pobytu na školní zahradě. Logopedická cvičení jsou zaznamenávána do osobního sešitu dítěte, se kterým odchází každý den domů a cvičí dle pokynů učitelky i doma s rodiči.

Kromě těsné spolupráce s rodiči spolupracujeme s odborníky logopedy - nejtěsněji s pracovníci PPP Pardubice, foniatry, pracovníky ŠPZ, lékaři, se kterými konzultujeme u jednotlivých dětí další plán rozvoje.

Třída zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona přednostně pro děti s poruchami autistického spektra (PAS) a jinými vývojovými vadami - Motýlci

Závažné vývojové poruchy zasahují celou osobnost dítěte. Postižení se projevuje ve všech oblastech klíčových pro život v jakékoli společnosti. Nejvíce problémů mají děti ve vývoji komunikace, sociálních interakcí a představitosti.

Náš přístup k dítěti je založen na **technikách a metodách aplikované behaviorální analýzy/ verbálního chování.(ABA/VB).**

Ve výchovně vzdělávací práci vycházíme z důkladného pozorování a poznání současných potřeb, dovedností a dispozic dítěte = **pedagogické diagnostiky**. Klíčové kompetence a cíle jsou stanovovány v **IVVP každého dítěte**. Ty jsou pak postupně rozpracovány do **týdenního plánu činnosti a denně vyhodnocovány**. Záznamy o stanovených cílech v oblasti chování a sledovaných dovedností vedeme v **osobních knihách dětí**. **IVVP vyhodnocujeme průběžně, minimálně 2x ročně.**

Primárně se zaměřujeme na **redukci problémového chování pomocí ABC analýzy a technik posilnění, vyhasínání a trest**. Usilujeme o navázání důvěrného vztahu s dítětem tak, aby bylo ochotné si s námi hrát, učit se = **technika: párování**. Následně se zaměřujeme na osvojení **dovedností sebeobsluhy – technika: analýza úkolu** a rozvoj **kommunikačních dovedností** tak, aby dítě mohlo vyjádřit své potřeby, přání, pocity, myšlenky. Využíváme znakovou řeč – tzv. **znak do řeči**, na žádost rodičů případně **VOKS**. **Cílem je rozvoj hlasové řeči**. Pozornost věnujeme rozvoji zájmů a interpersonálních vztahů dětí.

Organizace práce ve třídě:

Ve třídě převažuje individuální práce s dětmi, její obsah stanovuje vedoucí učitelka. Každá učitelka zodpovídá za odborné vedení a práci poloviny zapsaných dětí i za vedení a práci jedné asistentky pedagoga. Po 3 měsících se skupina dětí i asistentka u učitelky vymění – důležité pro generalizaci dovedností u dětí.

Práce probíhá ve dvou formách:

ITT – intenzivní práce učitele s dítětem v pracovně u stolečku

- Osvojování nových dovedností
- Trvání: 10 -20 minut, 1 - 3 krát denně
- **Provádí vždy učitelka**

NET - učení v přirozeném prostředí

- Procvičování dovedností v přirozeném prostředí
- Rozvoj herních dovedností (hra učitele s dítětem bez požadavků na dítě)
- Párování: předměty + slovo/znak
- Relaxace
- Probíhá: mezi ITT v průběhu celého dne ve třídě, šatně, na vycházkách
- **Provádí učitelka nebo pověřená asistentka pedagoga** – (pracuje s 1 - 3 dětmi,
- které nejsou v ITT - (je to náročné na organizaci, náplň práce i zajištění bezpečnosti)

Aktuální rozpis činnosti jednotlivých pedagogických pracovníků je na nástěnce v kabinetu. Pro dosažení optimálních výsledků výchovy a vzdělávání **těsně spolupracujeme s rodiči dětí**, odborníky SPC, lékaři.

6. Vzdělávací obsah

Integrovaný blok - STRAKATÝ PODZIM

Charakteristika: Konec léta a začátek podzimu jsou obdobím začínající školního roku.

V mateřské škole využijeme všech rozmanitostí přírody k všestrannému rozvíjení osobnosti dítěte. Jedná se i o důležité období adaptace pro nově příchozí děti, proto se zaměříme na vytváření společných pravidel, činnosti směřujeme na utváření a souznění kolektivu třídy, prožívání společenství.

Jedná se o období, kdy pozornost dětí zaměříme na uvědomování si významu podzimu jako období sklizně, na to, že se celá příroda připravuje na zimu, učíme děti vnímat změny v přírodě. Zkracující se dny a úbytek světla a tepla prožíváme v Martinské slavnosti - symbol lidského soucítění, vzájemné pomoci a úcty.

Cíle:

- uvědomění si vlastního těla,
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí,
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, receptivních i produktivních,
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie,
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti),
- získání relativní citové samostatnosti,
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému,
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem,
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí,
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležit k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat

- a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané,
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu,
 - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Nabídka činností:

- básně a písně s podzimním motivem,
- společná tvorba pravidel, tvorba piktogramů,
- prosociální hry,
- vydatný pohyb venku, běh, překonávání překážek a terénních nerovností, lezení do výšky, vycházky do podzimní přírody – pozorování změn, výlety do lesa
- Den bez aut v rámci týdne mobility,
- Oslava Halloweenu, Dušiček,
- výtvarné činnosti prohlubující zážitek podzimu,
- práce s přírodninami – plody podzimu – sklizeň, zpracování, konzumace, (sušení ovoce, pečení s dětmi, vaření kompotu)
- příprava zahrady na zimní období,
- básně a písně s motivem světla a lucerniček,
- výroba martinských lucerniček,
- pečení martinských rohlíčků – v rámci pedagogického sboru
- pokusy, experimenty vztahující se k podzimu
- programy v Ekocentru Paleta, Regionálním muzeu Chrudim, výstavy na Střední zemědělské škole
- výlet vlakem za dětmi do MŠ Medlešice - návštěva školky a podzimního parku
- Martinská slavnost – akce pro rodiče s dětmi

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, přírody, kultury i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů,
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu,
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou,
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat,
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých,
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně na základě nápodoby či opakování, náročnější s oporou a pomocí dospělého,
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci,
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí,
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu,

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započal; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům,
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit,
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím,
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování,
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

Integrovaný blok - BÍLÁ ZIMA

Charakteristika: zima je obdobím hlubokého spánku přírody. Společně prožíváme nálady adventního a vánočního času (zamyšlení, cesta k porozumění druhému člověku). Uvědomujeme si význam zimy, prožíváme vrcholné období zimy - vnímáme změny v přírodě, specifika života zvířat ve volné přírodě v zimním období, využíváme nabídek přírody k celkovému rozvoji dětí. Čas klidu v přírodě, chlad a krátký den prožíváme jako možnost pobýt v teple s příběhy, pohádkami a vyprávěním. V tomto období probíhá také zápis do základní školy.

Před koncem zimy prožíváme období Masopustu jako symbol živelnosti a tělesnosti (opak adventního času). V období větší nemocnosti si uvědomujeme význam zdraví a předcházení nemocem. Probíhá projekt „Vím si rady“ zaměřený na bezpečnost a patologické jevy

Cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů,
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí,
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu,
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.),
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla),
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit,
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání,
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.),
- rozvoj kooperativních dovedností,
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách,
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije,
- poznávání jiných kultur,
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

Nabídka činností:

- básně a písně s adventním obsahem a vánoční koledy,
- obchůzka Mikuláše s jeho družinou,
- poslech adventních příběhů, pohádky s motivem očekávání,
- výtvarné činnosti s vánoční tematikou,
- vystupování pod vánočním stromem na náměstí, v Muzeu, v Domě s pečovatelskou službou,
- Vánoční slavnosti,
- Básně, písně s motivem zimy,
- Slavnost Tří králů,
- výtvarné činnosti se zimní tematikou,
- čtení, vyprávění pohádek, dramatické zpracování,
- dostatek volného pohybu - zimní sporty,
- krmení ptáků nebo lesních zvířat,
- zápis do základní školy,
- masopustní říkadla a písně – hra s tóny a rytmem,
- činnosti podporující náladu optimismu a radosti,
- výtvarné činnosti se zimní tematikou,
- vyrábění masek,
- Masopustní průvod, obchůzka, karneval,
- pokusy se sněhem,
- společná příprava bylinkových přípravků - čajů, mastí apod.

Tematicky zaměřený výlet nebo exkurze: výlet za sněhem, za Masopustem, do lékárny, prodejny zdravé výživy apod.

Akce s rodiči: společné zdravé vaření, experimentování s vodou, sněhem, vzduchem, Vánoční tradice v cizích zemích (rodina, kde je např. jeden z rodičů z jiné kultury) ...

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, přírody, kultury i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo,
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem,
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost,
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit,
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení,
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost,

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog,
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej,
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých,
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské),
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých,
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky,
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.

Integrovaný blok - ZELENÉ JARO

Charakteristika: Jaro je obdobím nového života. S jarem přichází všechno to pěkné, milé a příjemné, na co v mrazivých dnech všichni čekáme - vnímáme hřejivé sluneční paprsky, probouzející se přírodu, barevný svět kolem nás. Pozorujeme, jak se začínají zelenat pole, na zahradách a v lese zpívají ptáci a do přírody se vracejí zvuky, zpěv a barvy. Obloha je modřejší a vzduch voní. Na jaře sledujeme záznaky, které se v přírodě dějí, hlavně na naší zahradě, na které společně také pracujeme. Po zimě pomáháme uklidit kousek prostranství blízko školky, slavíme Den Země. Dětem nastává ráj pro hry na hřejivém slunci, přestože v tomto období bývá počasí i dost proměnlivé. Prožíváme největší svátky jara - Velikonoce. Na předchozí období navážeme prožívání vztahu k nejbližším v rodině, oslavujeme Den maminek, pečujeme o maminky, děkujeme jim. Vracíme se k období narození, poznáváme lidské tělo a rozdělení rolí v rodině.

Cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností,
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu,
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu,
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření),
- rozvoj schopnosti sebeovládání,
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat,
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.),
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních,
- rozvoj společenského i estetického vkusu,
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat,
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy,
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Nabídka činností:

- básně a písně s motivem jara,
- vítání jara,
- práce na zahradě,
- poznávání a pozorování probouzející se přírody,
- básně a písně s velikonoční tematikou – rytmizace říkadel,
- zdobení velikonočních kraslic,
- výroba velikonoční výzdoby,
- vynášení Morany,
- Den Země,
- básně a písně o maminkách,
- vyrábění drobných dáreků pro maminky,
- Slavnosti pro maminky,
- pokusy a experimenty v jarní přírodě, s jarní přírodou.

Tématicky zaměřený výlet nebo exkurze: za mláďaty zvířat (Babiččin dvoreček apod.), za tatínkovým povoláním, návštěva lékárny.

Akce s rodiči: společné práce na zahradě, jarní dílničky apod.

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích,
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.),
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim,
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem,
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí,
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti,
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky,
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění,
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům,
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní,
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným,
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.

Integrovaný blok – ŽLUTÉ LÉTO

Charakteristika: Léto je obdobím, kdy nám bohatá a štědrá příroda nabízí své dary. Je to období, které má hodně sluníčka a nejdelší dny v roce. Noci bývají teplé, dny žhavé a občas zaburácí hrom, který přináší blahodárný déšť. Prožíváme s dětmi radosti, které letní příroda nabízí – dobrodružství v přírodě, na zahradě, hry s vodou, výlety, cestování, poznávání regionu, poznatky o České republice, jiných zemích, vesmíru. Zároveň je červen měsícem loučení s předškoláky a těšení na prázdniny.

Cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti,
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě,
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické),
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení,
- vytváření základů pro práci s informacemi,
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci,
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými,
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny,
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností,
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách,
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Nabídka činností:

- básně a písně s letní tematikou,
- pohybové hry hlavně venku,
- Národní dny bez úrazů,
- Omalovánky „Žijí s námi“,
- Romské, vietnamské a indické pohádky a hry,
- experimenty a pokusy s živou i neživou přírodou.

Tematicky zaměřený výlet nebo exkurze: škola v přírodě, výlety do přírody.

Akce s rodiči: Zahradní slavnost – rozloučení s předškoláky.

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije,
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit,
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku,

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout,
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá,
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog,
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

Vzdělávací obsah integrovaných bloků je stanoven obecně, učitelky si z nabízených činností mohou vybrat dle vlastního zaměření a uvážení. Integrované bloky lze vzájemně slučovat nebo zkracovat dle podmínek v jednotlivých třídách. Jednotlivé integrované bloky rozpracovávají učitelky třídních vzdělávacích programů do tematických celků a následně do vlastních příprav na výchovně vzdělávací činnosti. Všechny integrované bloky vedou k osvojování klíčových kompetencí uvedených v RVP PV. Učitelky jejich naplňování systematicky sledují a porovnávají s naplňováním očekávaných výstupů. Na konci pracovního týdne zapisují výsledek do třídní knihy (viz kap. Evaluace).

Všechny třídy MŠ Stojaraů jsou dle svých individuálních možností zapojeny do průřezových projektů „**Učíme se od přírody**“, „**Spolu je nám dobře**“ a „**Vím si rady**“, které přirozeně prolínají do všech integrovaných témat ŠVP. Činnosti v rámci těchto projektů probíhají ve třídách a na třídních nebo společných akcích průběžně po celý školní rok. Projekt „**Putování s Kašpárkem**“ zaměřený na poznávání města Chrudim je většinou časově omezený integrovaný blok, které probíhají na třídách dle uvážení učitelek (**Putování s Kašpárkem** - podzim, jaro, dále během roku akce, které se k projektu vztahují – např. programy muzeí, divadla apod.)

7. Kritéria pro tvorbu třídních vzdělávacích programů a integrovaných bloků

Povinné součásti TVP:

1. Jmenný seznam dětí
2. Charakteristika třídy – věkové složení, poměr chlapců a dívek
3. Třídní pravidla
4. Programové zaměření třídy – specifické cíle, doplňkové aktivity, spolupráce s institucemi, odborníky apod.
5. Denní řád – respektuje specifika každé třídy, závazně stanovuje výdeje jídla
6. Obsah výchovně vzdělávací práce - integrované tematické celky. Vzdělávací program vychází ze ŠVP – dodržovat společné akce a projekty, respektovat charakteristiku třídy, témata mají logickou návaznost (dle možností).
7. Pravidelné hodnocení (evaluace) – integrovaných bloků, systematická evaluace – porovnávání práce s cíli a očekávanými výstupy v RVP, hodnocení jednotlivých dětí, hodnocení sebe sama (sebereflexe)

Soubor povinných i nepovinných součástí TVP tvoří třídní dokument, který je cílený, plánovitý, systematický a funkční pro konkrétní skupinu dětí (třídu).

Písemná příprava (plán integrovaného tematického celku) je součástí třídní dokumentace, která slouží třídním učitelkám pro jejich vlastní práci.

Kritéria pro tvorbu integrovaného tematického celku:

- **Téma** integrovaného celku respektuje ŠVP.
- Celek má dobře promyšlenou počáteční i průběžnou **motivaci**.
- Použité **metody**, vedoucí k naplnění cílů, jsou v souladu se ŠVP
- V plánovaných činnostech je **zastoupení všech 5 vzdělávacích oblastí** z RVP (v optimálním případě rovnoměrně, může být i nerovnoměrně)
- Jsou sledovány a vyhodnocovány **cíle, klíčové kompetence, konkretizované očekávané výstupy**, kterých chceme dosáhnout.
- Plánované činnosti umožňují **hodnocení** očekávaných klíčových kompetencí.
- Celky jsou vytvářeny **ve spolupráci pedagogů** na třídě

8. Spolupráce s partnery

Začlenění mateřské školy do života obce – mateřská škola je součástí komunity obce, přispíváme k rozvoji základních společenských hodnot, zúčastňujeme se akcí pořádaných městem Chrudim, na žádost města vystupujeme s dětmi při slavnostních příležitostech. Mateřská škola a Zdravé město Chrudim - projekt Chrudim – Zdravé město - Místní Agenda 21, zaměřený na zdraví a udržitelný rozvoj. Cílem je, aby podmínky pro kvalitní život byly zachovány v dlouhodobém horizontu, pro další generace, účastníme se akcí pořádaných Zdravým městem, aktivně se zapojujeme do jejich realizací, jsme zapojeni do projektu EMAS - řízení organizací města udržitelným způsobem, náš vzdělávací program samotný je zaměřen na environmentální výchovu.

Mateřská škola a zřizovatel – respektujeme město Chrudim jako svého zřizovatele, informujeme představitele města o záměrech mateřské školy, o akcích konaných mateřskou školou apod.

Pedagogická poradna Pardubice, Chrudim – vzhledem ke dvěma třídám, zřízeným podle § 16 odst. 9 školského zákona, které jsou součástí školy, je spolupráce s PPP v Chrudimi velmi úzká. Mgr. Marková pravidelně navštěvují a provádějí odborný dohled ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona přednostně pro děti se závažnými vadami řeči.

SPC Svítání Pardubice, Skuteč – pravidelně probíhají konzultace o klientech SPC, kteří navštěvují speciální třídy v naší MŠ.

Partneři v ekovýchově pro projekt Učíme se od přírody

Ekocentrum Paleta – velmi úzce spolupracujeme s tímto sdružením. Společně byla vybudována Kouzelná zahrada, kterou využíváme k ekologickým výukovým aktivitám, zúčastňujeme se ekovýchovných programů pořádaných pro školy. Spolupracovali jsme na projektu „Zdraví na talíři – cesta ke zdravějšímu školnímu stravování“.

Záchranná stanice Pasíčka

Městské lesy Chrudim

Vodní zdroje Chrudim

Babiččin dvoreček

Partneři pro projekt Spolu je nám dobře

Amálka – předškolní klub Amalthea

denní stacionář Jitřenka

Dům s pečovatelskou službou pro seniory – v těsné blízkosti mateřské školy. Společné aktivity (zpívání, cvičení, keramika, apod.) umožňují přirozené setkávání malých dětí a seniorů, čímž dochází ke vzájemnému poznávání specifik obou generací, ke vzájemnému obohacování a ke vzájemné toleranci.

Šance pro tebe - předškolní klub

Spolupráce s organizacemi pracujícími s mentálně postiženými klienty nám umožňuje v přímém kontaktu prožít a uvědomit si odlišnost mentálně i fyzicky postižených a zároveň je přijímat jako rovnocenné partnery.

Partneři pro projekt Víť si rady

Městská policie Chrudim

Hasičský záchranný sbor Chrudim,

místní sbor dobrovolných hasičů

Zdravé město Chrudim

10. Evaluační systém

Evaluační proces je průběžným procesem, který doprovází tvorbu a realizaci ŠVP a TVP. Jejím úkolem je zabývat se výsledky vyhodnocování TVP a řešit problémy, které z toho vyplývají pro třídu i pro školu.

EVALUACE V MŠ				
hodnocená oblast	termín	zodpovídá	způsob	výstup
věcné vybavení				
kvalita zařízení a vybavení MŠ	průběžně	všechny učitelky	pozorování, autoevaluace	informace pro ředitelku
kvalita vybavení a spotřebního materiálu	průběžně	všechny učitelky	pozorování, autoevaluace	Informace pro ředitelku
využitelnost	2 x ročně	všechny učitelky	pozorování, autoevaluace	záznam z pdg. porady
dostupnost	2 x ročně	všechny učitelky	pozorování, autoevaluace	záznam z pdg. porady
bezpečnost	průběžně	všechny uč., ředitelka	pozorování	informace pro ředitelku
hygienické normy	průběžně	všechny uč., ředitelka	pozorování	informace pro ředitelku
životospráva				
vyváženost stravy	1 x týdně	vedoucí ŠJ, ředitelka	konzultace jídelníčku	jídelníček
pitný režim	průběžně	učitelky, kuchařky	pozorování	pobídka
denní řád	průběžně	ředitelka	hospitace, průb. kontroly	hospitační záznam
psychosociální podmínky				
prostředí MŠ	1 x ročně	ředitelka	rozhovory s rodiči	hodnocení školy
prostředí MŠ	průběžně	ředitelka	pozorování	hodnocení školy
respektování potřeb dětí	průběžně	ředitelka, zástupkyně	hospitace, průb. kontroly	hospitační záznam
pedagogická práce	průběžně	ředitelka, zástupkyně	hospitace, průb. kontroly	ústní rozhovor, hospitační záznam
kontrola třídních knih	2 x ročně	zástupkyně	kontrola TK	zápis v TK

klima školy	1x za 3 roky	ředitelka	dotazník pro rodiče	zpracování výsledků dotazníků
vztahy mezi zaměstnanci	1x ročně	ředitelka	autoevaluace učitelek, rozhovory se zaměstnanci	hodnocení školy
organizace				
pohybové aktivity	průběžně	ředitelka	hospitace, průb. kontroly	hospitační záznam
poměr spontánních a řízených činností	průběžně	ředitelka, zástupkyně	hospitace, průb. kontroly	hospitační záznam
stanovené počty dětí na třídách	2 x ročně	zástupkyně	kontrola seznamů	naplnění tříd
řízení mateřské školy				
organizace řízení	1 x ročně	ředitelka	autoevaluace	výroční zpráva
personální a pedagogické zajištění				
odborná kvalifikace	1 x ročně	ředitelka	kontrola osobní dokumentace	výroční zpráva
sebevzdělávání	1 x ročně	zástupkyně	autoevaluace uč.	výroční zpráva
provozní zabezpečení	1 x ročně	zástupkyně	kontrola evidence	výroční zpráva, hodnocení školy
spolupráce se školními poradenskými zařízeními	2 x ročně	ředitelka, zástupkyně učitelky tříd Motýlci, Korálky	kontrola IVVP, dokumentů dětí spec. tříd	výroční zpráva, hodnocení školy
spoluúčast rodičů				
informovanost rodičů	průběžně	ředitelka	kontrola web, nástěnky	web, nástěnky
možnost zapojení rodičů do aktivit MŠ	1 x za 3 roky	ředitelka	dotazník pro rodiče	výroční zpráva, hodnocení školy
spokojenost rodičů se zaměstnanci MŠ	1 x za 3 roky	ředitelka	dotazník pro rodiče	výroční zpráva, hodnocení školy
evaluační činnosti učitelky				
hodnocení tematického celku	na konci týdne	učitelka	diagnostika	zápis v TK

itegrovaného bloku				
diagnostika dětí	průběžně	učitelka	rozhovor, pozorování	záznam do diagnostického listu
hodnocení souladu TVP se ŠVP	průběžně	učitelka	porovnání	TVP
evaluace TVP	průběžně	učitelka	analýza, rozhovory mezi třídními učitelkami a mezi učitelkami na poradách	TVP
autoevaluace	1 x ročně	učitelka	analýza činnosti	písemné zhodnocení